

Глобалните цели за
устойчиво развитие.
Програма за света за
следващите 15 години

МВнР, дирекция “ООН и сътрудничество за
развитие”

Същност на Програмата за устойчиво развитие 2030

- Приетата на 25 септември 2015 г. от ДЧ на ООН участнички в Срещата на върха по устойчивото развитие „Програма за устойчиво развитие 2030” е качествено нова стъпка на международната общност в усилията за преодоляване на бедността и промяна на икономическия и социален модел на функциониране на света.
- За първи път се прави подобно глобално и всеобхватно усилие светът да се извади от бедността и да се постигне устойчиво развитие с грижа за всички, като същевременно се отчита и екологичната страна на въпроса.

Преглед на документа “Трансформиране на нашия свят: Програма за устойчиво развитие 2030”

Документът “Трансформиране на нашия свят: Програма за устойчиво развитие 2030” се състои от: преамбюл, декларация, Цели на устойчивото развитие (17 цели и 169 подцели), средства за изпълнение и глобално партньорство, последващи действия и преглед.

Преамбюл

- *Преамбюлът* отчита ключовите аспекти в ДРР, които трябва да бъдат осъществени, за да се постигне трансформиращ ефект.
- В преамбюла на документа е залегнал принципът на универсалност на дневния ред, който е приложим за всички страни.
- Изкореняването на бедността във всичките ѝ форми, включително и крайната бедност, се определя като най-голямото световно предизвикателство и предпоставка за устойчиво развитие.
- Утвърждава се принципът на баланса между трите стълба на устойчивото развитие – икономически, социален и екологичен. Дневният ред се определя като план за действие в следните насоки – хора, планета, просперитет, мир, партньорство.

Декларация

В декларацията държавите членки поемат отговорност:

- да сложат край на бедността и глада навсякъде;
- да се преодолеят неравенствата във и между страните;
- да се изградят мирни и справедливи общества, които да не изключват никого;
- да се защитават правата на човека и да се насърчава равенството на половете и овластяването на жените и момичетата;
- да се осигури достъп до образование, здравеопазване и прехрана;
- да се гарантира дълготрайното опазване на планетата и природните ѝ ресурси;
- да се създадат условия за устойчив икономически растеж, споделен просперитет и достойна работа за всички, като се отчитат различните степени на национално развитие и възможности.

Цели на устойчивото развитие

Целите на устойчивото развитие са 17 със 169 подцели и обхващат следните проблемни области от развитието на света – преодоляване на бедността, достъп до прехрана, здравеопазване, образование, равенство на половете и овластяване на жените и момичетата, управление на водните ресурси, енергетика, постигане на устойчив и инклузивен икономически растеж, устойчива урбанизация, устойчиви модели на производство и потребление, защита на океаните, моретата и морските ресурси, защита на екосистемите, насърчаване на мира, укрепване на глобалното партньорство за развитие.

1 NO POVERTY

2 NO HUNGER

3 GOOD HEALTH

4 QUALITY EDUCATION

5 GENDER EQUALITY

6 CLEAN WATER AND SANITATION

7 CLEAN ENERGY

8 GOOD JOBS AND ECONOMIC GROWTH

9 INNOVATION AND INFRASTRUCTURE

10 REDUCED INEQUALITIES

11 SUSTAINABLE CITIES AND COMMUNITIES

12 RESPONSIBLE CONSUMPTION

13 PROTECT THE PLANET

14 LIFE BELOW WATER

15 LIFE ON LAND

16 PEACE AND JUSTICE

17 PARTNERSHIPS FOR THE GOALS

THE GLOBAL GOALS
For Sustainable Development

Средства за изпълнение и глобално партньорство

- В частта за *средствата за изпълнение и глобалното партньорство* се потвърждава принципът, че всяка страна носи основната отговорност за собственото си икономическо и социално развитие.
- Обръща се внимание на най-слабо развитите страни, развиващите се страни без излаз на море и на страните със среден доход. Развитите страни следва да отделят ОПР до 0,7% от БНД за развиващите се страни и от 0,15% до 0,3% от БНД за най-слабо развитите страни.
- Признава се фактът, че частният бизнес, инвестициите и иновациите са най-големите двигатели на продуктивността, икономическия растеж и създаването на заетост. Създава се Механизъм за осигуряване на технологии, който се основава на сътрудничеството между държавите членки, гражданското общество, частния сектор, научната общност, организации от системата на ООН.

Последващи действия и преглед

- Частта, посветена на *последващите действия и прегледа*, определя като срок за изпълнение на програмата следващите 15 години (до 2030 г.).
- Прегледът на изпълнението на Целите на устойчивото развитие ще се извършва на национално, регионално и глобално ниво. Политическият форум на високо ниво по устойчиво развитие към ИКОСОС на ООН ще извършва прегледа на глобално ниво.
- Изпълнението на целите ще се следи с помощта на глобални индикатори. Глобалната индикаторна рамка ще се съгласува от Статистическата комисия на ООН до март 2016 г. и ще се приеме от ИКОСОС и Общото събрание на ООН.

Концепция на Програмата за устойчиво развитие 2030

- Прогресивният и амбициозен нов Дневен ред интегрира трите стълба на устойчивото развитие – икономически, социален и екологичен.
- Новият дневен ред на развитието след 2015 г. е приложим за всички страни и почива на подхода, основан на правата на човека, на универсалността, всеобхватността и споделените отговорности. Утвърждава се правото на достоен живот на всички слоеве на обществото, както и на отделния индивид.

Основен принцип на Програмата за устойчиво развитие 2030

Основен принцип на програмата за устойчиво развитие е никой да не бъде пропуснат (no one left behind). Дневният ред се определя като план за действие в следните насоки – хора, планета, просперитет, мир, партньорство (people, planet, prosperity, peace, partnership).

START
Inclusion

Принципи на Програмата за устойчиво развитие 2030

- Дневният ред за развитие след 2015 г. въвежда качествено нов подход в разрешаването на икономическите и социалните проблеми на света. Той поставя човека и неговото благосъстояние в центъра на проблематиката.
- Обръща се голямо внимание на опазването на планетата, природните ресурси и биоразнообразието. Залага се на устойчивия икономически растеж и създаването на достойни работни места.
- Потвърждава се защитата на правата на човека и на преден план се извежда принципът за равенството на половете и овластяването на жените и момичетата.
- За първи път се обръща внимание не само на осигуряването на прехрана за всички, но и на повишаването на качеството и пълноценността на храната и на нейната достъпност за всички.
- Утвърждава се правото на страните да се развиват.

Слаби страни на Програмата за устойчиво развитие 2030

Слабата страна на документа е в средствата за неговото изпълнение. Изпълнението на този изключително амбициозен документ би струвало 3-5 трилиона щ. долара на година (за сравнение Дневен ред 21 струва 625 млн. щ. долара годишно). Също така би следвало да бъде отчетена и цената на неизпълнение на поетите ангажименти. Тя би била много по-висока от стойността на изпълнението и не само в парично отношение.

Цялостна оценка на Програмата за устойчиво развитие 2030

Програмата за устойчиво развитие 2030 е впечатляваща и трансформираща по много начини. Тя е уникална не само по отношение на трансформацията си ефект, но и по начина на изработването му. Процесът от самото начало беше прозрачен и всеобхватен, включващ всички държави-членки на ООН, наблюдатели, приноса на неправителствения сектор, частния сектор, академичните среди и младежките организации. Според документа всички ангажирани в процеса на изработването на дневния ред ще бъдат ангажирани и с неговото изпълнение.

Мониторинг и изпълнение

- Начинът, по който бе приет Дневният ред е показателен за наличието на силна политическа воля за неговото изпълнение.
- Постигнат бе баланс между съдържащите се в документа ангажименти и средствата за тяхното изпълнение.
- Изпълнението му трябва да се ръководи от принципите на отчетност, прозрачност и инклузивност.
- Мониторингът и прегледът по изпълнението му трябва да бъдат основани на добре дефиниран набор от глобални индикатори, както и от навременното събиране на данни по възможно най-широк кръг показатели.

Пътят пред нас

- Време е вниманието да се насочи към изпълнението на програмата за устойчиво развитие. С оглед на това, че новият дневен ред за развитие с хоризонт до 2030 г. е универсален и засяга всички страни, а не само развиващите се и най-слабо развитите, нашата страна също трябва да предприеме стъпки за прилагането му.
- За прилагането на амбициозната програма е необходимо да се мобилизират не само националните правителства и ООН, но и гражданското общество, академичните среди, неправителствените организации и младите хора. Младите хора са факлоносците на промяната и на тях се пада нелеката задача да осъществят Целите на устойчивото развитие и да намерят начин да изградят по-мирни и проспериращи общества.

Благодаря за вниманието!